

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-63-8/20-
Podgorica, 10. decembar 2020. godine

INFORMACIJA
SA PETOG SASTANKA UPRAVLJAČKOG ODBORA MREŽE ODBORA ZA
LJUDSKA PRAVA I RODNU RAVNOPRAVNOST
ZAPADNOG BALKANA (HUGEN),
održanog 9. decembra 2020. godine

Peti (onlajn) sastanak Upravljačkog odbora Mreže odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost Zapadnog Balkana (HUGEN) održan je 9. decembra 2020. godine.

Imajući u vidu da do dana održavanja sastanka nijesu bili konstituisani Odbor za ljudska prava i slobode i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore 27. saziva, sastanku su prisustvovala predstavnicke Sekretarijata ovih Odbora: Slava Burić, sekretar Odbora za ljudska prava i slobode, Sonja Jokić, saradnica u Sekretarijatu Odbora za ljudska prava i slobode i Tamara Pešić, saradnica u Sekretarijatu Odbora za rodnu ravnopravnost. Takođe, sastanku je prisustvovala bivša poslanica Nada Dronjak, predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Na sastanku su učestvovali predstavnici odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost iz Republike Albanije, Republike Srbije, Bosne i Hercegovine, Republike Sjeverne Makedonije i Crne Gore, dok istom nijesu prisustvovali predstavnici Parlamenta Republike Kosovo koji takođe učestvuju u projektu Vestminsterske fondacije za demokratiju „Kreiranje parlamentarne mreže o ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu“ .

Učesnici su razgovarali o budućim multilateralnim i bilateralnim aktivnostima HUGEN mreže u vrijeme pandemije COVID-19, funkcionisanju Mreže u narednih godinu dana, tekućem pilot procesu post-zakonodavnog nadzora u parlamentima koji učestvuju u radu HUGEN mreže i statusu trenutnih proizvoda koji se razvijaju u okviru Projekta Vestminsterske fondacije za demokratiju.

Emil Atanasovski, direktor Vestminsterske fondacije za demokratiju za Zapadni Balkan je pozdravio učesnike i predstavio plan rada. Saopštio je da sastanku prisustvuje 15 predstavnika parlamenata država Zapadnog Balkana.

Ivan Radojević, projekt menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju je podsjetio da je prethodni sastanak Upravljačkog odbora HUGEN mreže održan 26. juna 2020. Nakon toga održani su izbori u Crnoj Gori, Republici Sjevernoj Makedoniji i Republici Srbiji, a u međuvremenu, shodno rezultatima izbora, konstituisani su nadležni odbori za ljudska prava i rodnu ravnopravnost u Makedoniji i Srbiji, dok se uskoro očekuje i konstituisanje odbora u Skupštini Crne Gore. Predstavio je nove članove Mreže: Halila Snopčea, predsjednika Stalne anketne komisije za zaštitu sloboda i prava građana u Parlamentu Republike Sjeverne Makedonije, Gordanu Siljanovsku Davkovu, predsjednicu Komisije za jednakost žena i muškaraca u Parlamentu Republike Sjeverne Makedonije i Muamera Bačevca, predsjednika Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova Narodne skupštine Republike Srbije koji su izrazili zadovoljstvo što će ubuduće učestvovati u Projektu WFD.

Nakon usvajanja Zapisnika sa Četvrtog sastanka upravljačkog odbora HUGEN mreže, održanog 26. juna 2020. godine, uslijedio je izbor neformalnog predsjedavajućeg Mreže.

S obzirom da je do sada funkciju neformalne predsjedavajuće Mrežom vršila Nada Drobnjak, ona je na samom početku pozdravila učesnike sastanka. Istakla je zadovoljstvo dosadašnjim učešćem u radu HUGEN mreže, naglašavajući da je raduje regionalno povezivanje odbora koji se bave ljudskim pravima i rodnom ravnopravnošću. Udruživanjem i povezivanjem ovih odbora, odnosno zajedničkim aktivnostima doprinijeće se stvaranju vidljivih rezultata. HUGEN mreža je bila veoma aktivna u početnih sedam-osam mjeseci rada nakon čega su aktivnosti usporene zbog aktuelne pandemije COVID-19. Podsjetila je da je urađen finalni Izvještaj za post-zakonodavni nadzor za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti i isti je u septembru 2020. objavljen na web sajtu Skupštine Crne Gore.

Informisala je da su parlamentarni izbori u Crnoj Gori održani 30. avgusta 2020. godine i da je konstituisan 27. saziv Skupštine Crne Gore, ali ona više nije poslanica. Uz zahvalnost Vestminsterskoj fondaciji za demokratiju na povezivanju odbora koji se bave ljudskim pravima i rodnom ravnopravnošću na Zapadnom Balkanu, izrazila je očekivanje da će se uspostavljene veze održati i nakon završetka ovog Projekta. Saopštila je da će i u predstojećem periodu pratiti aktivnosti u okviru Projekta i učestvovati na sastancima. Za novu predsjedavajuću HUGEN mrežom predložila je poslanicu iz Parlamenta Albanije Vasiliku Hysi ističući njen veliki angažman u dosadašnjim aktivnostima HUGEN mreže.

Poslanica Vasilika Hysi je zahvalila na predlogu, uz ocjenu da je Nada Drobnjak svojim dosadašnjim djelovanjem dala veliki doprinos brojnim inicijativama koje se tiču rodne ravnopravnosti u regionu Zapadnog Balkana i svojim primjerom pokazala kako žene mogu uspješno da se bave politikom. Smatra neophodnim da zemlje regiona nastave saradnju, jer će se povezivanjem parlamenata doprinijeti i povezivanju građana.

Nakon toga, poslanica Vasilika Hysi je jednoglasno izabrana za neformalnu predsjedavajuću HUGEN mreže.

Usljedila je diskusija o budućim multilateralnim i bilateralnim aktivnostima Mreže u vrijeme pandemije COVID-19.

Emil Atanasovski, direktor Vestminsterske fondacije za demokratiju na Zapadnom Balkanu je podsjetio da su bili planirali da organizuju više bilateralnih i multilateralnih sastanaka, ali zbog epidemiološke situacije takve događaje su odložili. Nada se da će se stanje poboljšati i da će slične aktivnosti moći realizovati od aprila do novembra 2021. Takođe, pokušaće da realizuju jedan regionalni događaj.

Poslanica Vasilika Hysi je informisala da će se u Albaniji 25. aprila 2021. godine održati parlamentarni izbori. Smatra da bi bilo značajno da se pruži dodatna obuka stručnim službama odbora u vezi sa sprovođenjem post-zakonodavnog nadzora kako bi oni kasnije mogli da pomažu poslanicima. Takođe, mišljenja je da treba poboljšati komunikaciju u Mreži.

Nada Drobnjak je predložila da se organizuje virtuelna konferencija na kojoj bi se razgovaralo o tome koliko su ispoštovana ljudska prava za vrijeme pandemije koronavirusa i kako su mjere preduzete na sprečavanju širenja koronavirusa uticale na ljudska prava u državama Zapadnog Balkana.

Ivan Radojević, projekt menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju je saopštio da je svim učesnicima uoči sastanka dostavljen upitnik i da su dobili određeni broj odgovora na postavljena pitanja o budućim aktivnostima Mreže. Analizom je utvrđeno da su predložene tri vrste potencijalnih aktivnosti: razmjena iskustava sa poslanicima izvan regiona Zapadnog Balkana, nastavak podrške procesu post-zakonodavnog nadzora i direktna podrška redovnim i/ili vanrednim aktivnostima odbora, kao što su sjednice, javna slušanja, kontrolna i konsultativna saslušanja, posjete različitim institucijama i slično. Očekuje da će aktivnosti do aprila 2021. realizovati onlajn, a nakon toga nada se da će neke aktivnosti moći realizovati i uživo. Takođe, tada bi možda bilo moguće organizovati i studijske posjete državama van Zapadnog Balkana, kao i hibridne konferencije na određenu temu iz oblasti ljudskih prava.

Direktor Vestminsterske fondacije za demokratiju na Zapadnom Balkanu Emil Atanasovski je informisao da je WFD uradila dvije analize o funkcionisanju i aktivnostima parlamenata Zapadnog Balkana tokom pandemije COVID-19.

U okviru četvrte tačke Dnevnog reda učesnici su razgovarali o mogućem načinu funkcionisanja Mreže nakon novembra 2021. Ivan Radojević je podsjetio da se Projekat koji Vestminsterska fondacija za demokratiju realizuje uz podršku Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške završava u novembru 2021. Planiraju da novim projektom apliciraju kod istog ili drugog donatora kako bi nastavili sa realizacijom ovih aktivnosti, jer značajan broj planiranih događaja nije realizovan zbog aktuelne pandemije koronavirusa.

Učesnici sastanka su informisani o tekućem pilot procesu post-zakonodavnog nadzora za osam odabranih zakona. Podsjećanja radi, na predlog Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sproveden je post-zakonodavni nadzor za Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, dok je na predlog Odbora za rodnu ravnopravnost sproveden post-zakonodavni nadzor za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti. Ideja je bila da se svaki od nacrtu izvještaja predstavi na sjednicama nadležnih odbora, ali usled pandemije koronavirusa kasnilo se sa izradom izvještaja.

Ivan Radojević je saopštio da su svi izvještaji pripremljeni u formi nacrtu, dok je urađen konačni Izvještaj o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti i isti je u septembru 2020. godine objavljen na web sajtu Skupštine Crne Gore. Takođe, povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom, 3. decembra na sjednici Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova Narodne skupštine Republike Srbije predstavljen je Nacrt izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom. U Parlamentu Albanije na sjednici dva pododbora krajem novembra 2020. predstavljen je Nacrt izvještaja za Zakon o rodnoj ravnopravnosti.

Poslanica Vasilika Hysi je upitala kada mogu očekivati konačni izvještaj kako bi ga objavili na web sajtu Parlamenta i preduzeli aktivnosti na realizaciji preporuka. Željela bi da se isto realizuje za vrijeme aktuelnog saziva albanskog Parlamenta. Prokomentarisala je da analize koje su pripremljene od strane Vestminsterske fondacije za demokratiju o funkcionisanju parlamenata Zapadnog Balkana u vrijeme pandemije COVID-19 sadrže previše podataka čiji izvori su nevladine organizacije i sugerisala da se ubuduće, radi dobijanja tačnih, preciznih i provjerenih informacija kontaktiraju nadležne službe parlamenata i sekretarijati odbora kako bi se unaprijedio kvalitet izvještaja.

Predsjednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova Narodne skupštine Republike Srbije Muamer Bačevac je informisao da je sjednica Odbora održana 3. decembra 2020. godine i da su predstavili Nacrt izvještaja urađen u okviru pilot projekta. Smatra da je Nacrt izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom urađen dobro, a impresioniran je zainteresovanošću za ovu problematiku od strane svih subjekata koji su učestvovali na sjednici.

Poslanica Mimirka Melank, članica Odbora za rodnu ravnopravnost Parlamentarne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine je saopštila da im je Nacrt izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o zaštiti od nasilja u porodici predstavljen u oktobru, nakon čega su uslijedili određeni komentari i sada očekuje da će biti finalizovan i predstavljen široj javnosti.

Projekt menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju Ivan Radojević je saopštio da je njihova ideja bila da se organizuje multilateralna konferencija na kojoj bi predstavili sve izvještaje o post-zakonodavnom nadzoru, ali isto nije moguće realizovati zbog pandemije. Ekspert Pešić zadužen za izradu izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom radi na dopuni Nacrtu izvještaja u skladu sa komentarima i sugestijama datim na sjednici Odbora za ljudska i manjinska prava i rodnu

ravnopravnost Narodne skupštine Republike Srbije. Takođe, ekspertkinja zadužena za izradu izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o rodnoj ravnopravnosti u Parlamentu Albanije radi na finalizaciji dokumenta.

Predstavnik Vestminsterske fondacije za demokratiju Ivan Radojević je informisao učesnike o statusu trenutnih proizvoda koje razvijaju, među kojima su istraživački radovi o parlamentarnom odgovoru na COVID-19 u regionu Zapadnog Balkana. Pojasnio je da takva istraživanja sprovode kvartalno i da su do sada pripremili dvije analize kojima su obuhvaćeni periodi od marta do juna, odnosno od juna do sredine septembra 2020. Takođe, radiće analizu za period od septembra 2020. do kraja januara 2021. Utvrdili su da su parlamenti i radna tijela bili mnogo aktivniji u periodu od juna do septembra ove godine, nego u početku pandemije. Trenutno pripremaju uporednu studiju o tome koji su nadzorni mehanizmi na raspolaganju parlamentima i kako da se “ode korak naprijed” u postupku post-zakonodavnog nadzora, čiji završetak očekuju krajem februara 2021.

Na samom kraju, Ivan Radojević je informisao da sledeći sastanak planiraju početkom februara 2021. godine i isti će biti u onlajn formi. Izrazio je očekivanje da će to biti prvi sastanak od početka funkcionisanja HUGEN mreže na kojem će učestvovati svi predstavnici odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost iz osam parlamenata Zapadnog Balkana uključenih u Projekat Vestminsterske fondacije za demokratiju.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić